

Innspill til Energikommisjonen

Aker Offshore Wind takker for muligheten til å gi innspill til Energikommisjonen. Dette innspillet er i hovedsak knyttet til hvordan havvind kan bidra til samfunnsøkonomisk lønnsom og bærekraftig kraftproduksjon.

Innledning

Alle nye grønne verdikjeder starter med tilgang til nok grønn kraft. Statnetts Kortsiktige markedsanalyse 2021-2026 er en av flere analyser som viser at elektrifisering og industriutvikling raskt vil redusere det norske kraftoverskuddet og utløse et behov for mye ny fornybar kraftproduksjon. Det er behov for både vindkraft på land, sol, vannkraft og havvind. Havvind særlig kan bidra med store volumer og sikre overskudd og konkurransedyktig kraft på sikt.

Aker Offshore Wind mener det er veldig bra at regjeringen har lansert målsetningen om 30 GW havvind innen 2040, og at det nå tas konkrete grep for å komme raskere i gang med storskala utbygginger på Utsira Nord og Sørilige Nordsjø 2.

I den Europeiske konteksten har krigen i Ukraina ført til et enda større behov for å akselerere den grønne omstilling og fase ut russisk fossil energi. Dette er gjenspeilet i EU Kommisjonens nye regulatoriske pakke Repower EU, hvor det nå foreligger et forslag om å øke EUs fornybarmål til 45% innen 2030. Norge bør spille en viktig rolle i å styrke Europeisk energisikkerhet, spesielt gjennom å ta en aktiv rolle i havvindutbyggingen og utviklingen av et nett til havs med våre naboland rundt Nordsjøen.

I tråd med Energikommisjonens mandat om å kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha et kraftoverskudd og at rikelig tilgang på kraft skal fortsette å være et konkurransefortrinn for norsk industri, vil Aker Offshore Wind legge frem tre hovedpunkter som bør ligge til grunn for planlegging av norsk energipolitikk og satsing på havvind.

Hastighet og langsiktighet

Norge trenger et skippertak for å få de første prosjektene ut av startgropen. Det er samtidig viktig å sikre en plan der vi kommer riktig ut fra hoppkanten også for den langsiktige satsingen, for prosjektene som kommer etter Utsira Nord og Sørilige Nordsjø 2.

Allerede på relativt kort sikt vil det være behov for mye ny fornybar kraftproduksjon i Norge. Det er derfor avgjørende med raske avklaringer i rammeverket for havvind, inkludert design av konkurransemodell, støttemekanismer og tidslinje. Tildeling av de åpnende områdene bør finne sted så snart som mulig, og senest sommeren 2023 slik regjeringen har signalisert. Havvindprosjekter i stor skala tar tid å realisere, men kommer vi raskt i gang kan havvind bli en betydelig kilde til ny kraft allerede i andre halvdel av dette tiåret. De to første områdene, Utsira Nord og Sørilige Nordsjø 2 vil kunne produsere opp til 20 TWh årlig, eller ca 14% av Norges samlede forbruk i dag. Om ønskelig kan det også vurderes å åpne for havvind knyttet direkte til industriprosjekter på land eller nær områder med økende kraftbehov (for eksempel senter for kraftuttak ved elektrifisering av olje og gass, batterifabriker, mv.). Et slikt grep vil kunne akselerere industriutvikling langs kysten og samtidig avhjelpe store investeringer i nettet på land.

Samtidig som nye fornybare energiprojekter må raskt på plass, bør det samtidig tilrettelegges for kraften vi trenger om 10 og 15 år. Et attraktivt og forutsigbart rammeverk med jevnlig åpning av nye områder vil være avgjørende for å lykkes med en storstilt satsing på havvind, og for at havvind skal spille en avgjørende rolle som kraftkilde og i oppnåelsen av Norges klimamål. Oppdraget til NVE om å identifisere nye områder og kunngjøringen av at neste tildelingsrunde kommer i 2025 er viktige steg mot en kraftfull langsiktig satsing på havvind.

Lønnsomhet

Lønnsom utvikling av fornybar kraft har vært sentralt i norsk energipolitikk. Norge har Europas beste vindressurser og med mye dypt vann på norsk sokkel vil flytende vindkraft bli viktig for å realisere målet om 30GW. Næringen har behov for støtte i oppstartsfasen for å skalere opp og industrialisere havvind. Bunnfast havvind har sett store kostreduksjoner de siste årene i takt med økt skala. Ved å gjennomføre stor-skala utbygginger vil behovet for støtte også for flytende avta raskt etter hvert som læringskurveeffekter og kostnadsreduksjoner skaper underliggende lønnsomhet i næringen. Det bør etableres midlertidige tiltak som sikrer rask oppstart av utbygging ved å bidra til at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter blir lønnsomme for utbygger, sikrer tilgang på ny fornybar kraft, og samtidig sikrer etableringen av en konkurransedyktig, norsk leverandørindustri.

For å sikre en effektiv utbygging av havvindprosjekter i Nordsjøen er det behov for avklaringer knyttet til regelverk for hybride nettløsninger. NVEs oppdrag om å kartlegge virkningene av ulike nettløsninger vil gi viktige innspill til den endelige vurderingen av de ulike nettløsningene. Andre viktige avklaringer trengs om prissoner og omfordeling av flaskehalsinntektene mellom netteier og kraftverkseier. Nettutbyggingen må underbygge en satsing på havvind og det er svært viktig at havvindprosjektene ikke forsinkes av nettutbyggingen. Dette kan oppnås ved en stegvis og planmessig utbygging prosjekt-for-prosjekt, der et havnett gradvis vokser frem som summen av enkeltprosjektene. For å sikre norske interesser er det viktig at myndighetene tar en aktiv rolle inn mot EUs arbeid med utvikling av rammeverk for hybridprosjekter og et fremtidig masket offshorennett i Nordsjøen.

Miljø, sameksistens og lokal verdiskaping

Havet og økosystemene er under massivt press, fra klimaendringer og fra summen av ulike menneskelige aktiviteter. Havet har tatt opp i seg over 90% av overskuddsvarmen i klimasystemet de siste 50 årene. Forsuring og tap av oksygen påvirker levevilkårene til en lang rekke arter inkludert høstbare fiskebestander. Havvind er en avgjørende del av løsningen på klimaproblemet. Samtidig har to tredjedeler av verdens naturmangfold gått tapt de siste 50 årene. Norge kan benytte sin kunnskap om havforvaltning og industriutvikling til havs til å utvikle havvindparker som bidrar positivt til både natur og klima – og som lever i god sameksistens med andre næringer som høster fornybare ressurser fra havet. Ved å utvikle en havvindindustri som kutter utslipp, skaper jobber og verdier lokalt og ivaretar natur kan Norge skape et globalt konkurransefortrinn og økte eksportmuligheter for norsk industri. Samarbeidsforumet regjeringen har etablert er en god arena for dialog og en god start. I det videre blir det viktig å forsterke arbeidet med å tette kunnskapshull og etablere klare miljøkriterier for å sikre en bærekraftig utbygging av havvind på norsk sokkel.

Sebastian Bringsværd

SVP Global Business Development and Region Norway